

De Heraut

van de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Zondag 17 Augustus 1913. N^o. 1856.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE, Abonnements en Advertentie van de ADMINISTRATIE Bureau: Warmoesstraat 96, te Amsterdam.

Abonnementen: franco aan huis, per drie maanden f 1.20, voor België per jaar f 5.30 bij vooruitbetaling, voor het verdere Buitenland en Ned-Indië per jaar f 6 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers f —.18. Abonnements worden aangegrepen door het Bureau te Amsterdam, Boekhandelaren, Postdirecteuren enz. Advertenties: van 1 tot 6 regels f 1.20, voor elke regel meer f —.20. Aanvragen en vermelding van leedogaven f —.12 per regel.

„Bedriegt uwe zielen niet“.

Zoo zegt de HEERE: Bedriegt uwe zielen niet, zeggende: De Chaldeïen zullen zekerlijk van ons wegtrekken; want zij zullen niet wegtrekken. Jeremia 37: 9.

In onze taal spreken we van zelfbedrog, zelfmisleiding, zelfbegoocheling. In de taal van Jeremia komt hier voor ons zelf onze ziel in de plaats. Vandaar zijn zeggen tot zijn Koning, toen de val van Jeruzalem op til was en een ieder aan het Hof bleef volhouden, dat Jehovah de heilige stad nooit in de handen der Heidenen zou overgeven: „Bedriegt uwe zielen niet“. Jeruzalem's val was niet te voorkomen, en het was niets dan zelfmisleiding nog aan het tegendeel zich vast te klemmen. Het einde van de heilige stad was nabij.

Nu zouden wij Jeremia's last ingekleed hebben door te zeggen: „Misleidt, bedriegt u alleen niet langer, er is niets ontkomen aan“, en de profet drukt ditzelve uit door te zeggen: „Bedriegt uwe zielen niet“.

Ge voelt het verschil. In onze taal is de persoon die hier bedriegen zou en die bedrogen zou worden, geheel één; zoals de profet het zegt, wordt daarentegen tusschen ons ik en tusschen onze ziel een onderscheid gemaakt en ons ik wordt ter verantwoordelijkheid geroepen, omdat het onze ziel misleidt.

Onze ziel is, zoals de profet het uitdrukt, een heilig land, dat aan ons ik is toevertrouwd. We zijn voor onze ziel aansprakelijk, we zijn voor wat met onze ziel gebeurt, verantwoordelijk. Op ons rust van Gods wege de dure plicht, om met onze ziel eerlijk om te gaan. Onze ziel heeft een toekomst, onze ziel moet zich vormen en ontwikkelen, ze moet veredeld, ze moet geheiligd worden, en wij zijn het, die hieraan al onze ernst en degelijkheid ten koste hebben te leggen.

Oogetwijfeld wordt de eenheid van ons zelf met ons innerlijk wezen inniger gevoeld, zoo we zeggen: Bedrieg u niet of iets breder: Bedrieg uzelf niet! maar ieder voelt toch, dat 't de conscientie meer toesprekt, zoo 't heet: Bedriegt u zielen niet! Dat verschil komt daar van daan, dat we ons maar al te licht inbeelden, met ons zelf te kunnen doen naar 't ons goed dunkt, zonder dat we daarvoor verantwoordelijkheid schuldig zijn. Zóó echter plaatst ge uw ziel niet als een zelfstandig iets, als een ander voorwerp, tegen uw ik over, of ge voelt terstond dat er besef van aansprakelijkheid in u opkomen. Uw ziel heeft tegenover uw ik een eigen recht te doen gelden. Ge moogt met uw ziel niet naar willekeur handelen. Uw ziel is als uw kind, waarover ge wel te zeggen hebt, doch waar ge met uw bedrog toch af moet blijven. Wie zijn kind bedriegt doet sonde, en evenzoo nu begint sonde, wie zich schuldig maakt aan het bedriegen van zijn eigen ziel.

Wie zegt: „Bedrieg uzelf niet“, doet niet anders dan iemand waarschuwen voor schade die hij beloopten kon; maar wie zegt: „Bedrieg u zielen niet“, maant af van wat sonde voor God zou zijn.

„Bedrieg uzelf niet“ doet meer denken aan een vergissing, zonder dat er opzet om te bedriegen bij in 't spel is. Is er daarentegen sprake van 't „bedriegen van zijn ziel“, dan schuilt hier heel iets anders in. Dan beduidt het, dat uw ziel, aan zich zelf overgelaten, het nooit zou gewaagd hebben, maar dat ze door uw bedriegelijk voorgeven er toe gebracht is.

Uw ziel bedriegen betekent dus, dat ge met voorbedachten rade uw ziel op 't dwaalspoor leidt; dat ge haar de dingen anders voorstelt dan ge zelf weet dat ze werkelijk zijn; en dat nu uw ziel, hierdoor in verwarring gebracht, overgaat tot iets, dat ze uit zich zelf nooit zou gedaan hebben.

De geheele levensopvatting, die in dat laatste zeggen spreekt, is zooveel dieper.

Ze onderstelt, dat er in uw zielsleven een aandrift van nature is, die, onder het zegel der gemeene gratie, u aanstonds een zedelijk gevaar, dat dreigt, merken laat, en er u tegen wapent; maar ze onderstelt ook, dat uw ik invloed op uw ziel uitoefent, en dat deze invloed nu van tweeërlei aard kan zijn; of een invloed om aan uw ziel tegen wat verkeerd is nog scherper wapen in handen te geven, oftewel, om het oog uwer ziel voor het dreigend gevaar te sluiten.

Wat laatste nu, dat is 't bedriegen van onze ziel, door haar een onware voorstelling in te prenten, om haar lust of begeerte in onheiligen zin te prikkelen, en zo te tegenstand van uw ziel te overwinnen, en

ze te brengen tot meegaan in wat ze eerst weerstand.

Ge maakt aan uw ziel iets diets. Ge misleidt haar door een onware voorspelling. Ge brengt een betere stem in haar tot zwijgen. Het verset van uw ziel hinderde u. Uw ziel wilde met u ik niet mee. En nu overwint ge dien tegenstand door — het harde woord mag hier niet gespaard worden — door uw eigen ziel moedwillig en opzettelijk te bedriegen.

Zoo is er van een: „vergis u niet“, geen sprake meer. Het wordt nu een zonde aan uw eigen ziel gepleegd. En aanstonds voelt ge nu, hoe op al zulk bedriegen van uw eigen ziel Gods heilig misnoegen rusten moet.

Niet ernstig genoeg kunt ge dan ook tegen de vanzelf in u opkomende neiging om uw ziel te bedriegen, op uw hoede zijn. Zie toch wel in, dat de verleiding ertoe zich elk oogenblik aan u voordoet. Het leven vraagt van u, telkens en telkens weer, om een beslissing, om dit te doen, of dat te laten, het zus of 't zoo aan te leggen. Allerlei verleiding speelt om u heen. En vooral in jongere jaren is vastheid van tred en gang het deel van nog zoo weinigen.

In zulke oogenblikken aarzelen we dan even. Allerlei inspraak, allerlei neiging, allerlei lust werkt in ons. Dan kiezen we. Onze begeerte wil 't zoo, en we geven toe. En komt er dan allerlei bedenking uit onze ziel op. Een stil roepen daarin: „Doe 't niet, denk er niet aan, zie er van af“, dan gaat ons ik daartegen in, dan geeft ons ik aan onze ziel een andere voorstelling, dan poogt ons ik dat zielsverzet tot zwijgen te brengen. En lukt dit, dan wordt de ziel bedrogen, en geeft ze toe en gaat mee; en wóó geven we het dan aan de onheilige begeerte gewoont.

Een dagelijksch gebeuren om ons heen. Ken u zelf en zeg het voor God aan uw ziel, hoe vaak 't u is overkomen.

Vergeet 't toch niet. Uw ik is de uiting van uw persoon in elk gegeven oogenblik, uw ziel is uw bestendig wezen, dat door nood en dood heen blijft.

Verzwak aan uw ziel niet, doof nooit één enkel vonksken van heilig vuur in uw ziel uit. Laat uw ziel niet door den haris tocht van uw ik, maar eeniglijk door de inspiratie van uw Heiland bewerken.

Het is God die ons de ziele gemaakt heeft, zij blijve den Heere ten offer gewijd. Ga met uw eigen ziel in waarheid om, en misleid, bedrieg de ziel, die God u toevertrouwde, nooit.

DR. A. K.

Voor Kootwijks Scholen.

In hartelijken dank ontvangen, van den heer H. Rollman te Bodegraven f 5.

Dr. J. H. HOUTZAGERS, Voorzitter.

Kootwijk.

Uit de Pers.

In de Amsterdamse Kerkbode komt een artikel voor onder den titel: De Openbare School, dat hier een plaats geven:

Na de Grondwetsherziening van 1848 werd langzamerhand bij velen het besef levendig, dat een andere regeling van de Wet op het Lager Onderwijs noodzakelijk was. Terrecht gevoelde men de behoefte aan degelijk onderwijs, waardoor de algemeene ontwikkeling van het volk zou toenemen.

Velen verwachtten zelfs, dat de school in staat zou zijn, niet alleen onkunde en achterlijkheid te verbanen, maar dat zij door haar invloed eene algemeene verbetering der zeden zou te weeg brengen.

Waar scholen gebouwd werden, zou men de gevangenis kunnen afbreken.

En bovendien moest de school de onverdraagzaamheid bestrijden.

Er waren in Nederland Protestanten, Rooms-Katholieken, Joden.

Op vele scholen werd nog gebeden en in den Bijbel gelezen; in andere hing nog een kruis aan den wand; weinigen, dat was verkeerd.

Wat werkte de onverdraagzaamheid in de hand. En daarom: geen godsdienst meer in de school!

Wat allerlei nuttige kundigheden. Wel maatschappelijke en... christelijke dengden. Maar dat christelijke moest dan ook weeten, dat het niemand aanstoot gaf; zelfs den Jood niet.

Dat moest een Christendom zijn boven geloofsverdeelheid.

Al het kenmerkende moest er uit weg! Geen Bijbel, geen gebed, geen catechismus meer! Dan was er in die school plaats voor ieder.

Voor den Protestant, voor den Roomsche, voor den Jood, voor den ongelovige zelfs.

Daar was plaats voor den warmsten vaderlander en voor hen bij wie de liefde voor het vaderland volkomen afstierf was.

Allen, van wat godsdienstige of politieke kleur ook, zouden zich daar op hun gemak gevoelen. Het onderwijs, volgens dit beginsel gegeven, zou niet alleen de onkunde en bekrompenheid door verwijderen, maar het opkomend geslacht zou ook opgevoed worden tot de schoonste verdraagzaamheid en eendracht.

Daarom moest de openbare school neutraal zijn. En geen kosten zouden aan die school gespaard worden!

Dat behoefde immers niet.

De schatkist van den Staat zou voor haar geopend worden; uit de Gemeentekas zou het ontbrekende met milde hand worden bijgepast.

De belastingbetalers waren er immers om de kassen aan te vullen.

Allen zouden er aan betalen.

En zoo is men aan het werk gegaan.

In 1857 is de neutrale school gekomen, schoon een groot deel van ons volk van die neutraliteit niet gedienst was.

Die dwarsen moesten dan maar hun eigen scholen stichten; zij hadden er de vrijheid toe, mits ze er voor in hun eigen beurs tassen.

En, toen de neutrale school naar den zin harer bewonderaars nog niet snel genoeg doorwerkte, moest een nieuwe schoolwet komen.

Dat geschiedde in 1878.

Die wet moest de openbare school er geheel bovenop helpen en de bijzondere versterken.

Als er dan waren, die geen neutraal onderwijs voor hun kroost begeerden, moesten zij maar gedwongen worden. De minderheden moesten dan maar onderdukt worden!

Een storm van verontwaardiging stak in het gansche land op bij hen, die christelijk onderwijs voor hun kroost begeerden.

Van protestantische zoowel als van roomsche zijde maakte men zich op om eene reuen-petitie op touw te zetten, ten einde die heillooze wet te weren.

Want men vreesde, dat, als zij bekrachtigd werd, dit de ondergang van het bijzonder onderwijs zou zijn.

Dan toch zouden de bezwaren, aan het oprichten van bijzondere scholen verboden, zoo groot worden, dat het in het vervolg bijna onmogelijk zou zijn nieuwe scholen te stichten.

De lasten om ze te onderhouden, toch reeds schier niet te dragen, zouden dan zoo drukkend worden, dat men de vrije scholen op vele plaatsen zou moeten sluiten.

De actie gaf aanleiding tot het Volkspetitionnement.

Den 17en Augustus werd dit op Het Loo aan den Koning overhandigd, die het in ontvangst nam met de benigting dat de bewaren tegen de wet geopperd in overweging zouden genomen worden.

Het protest van 30000 Protestanten en 16000 Rooms-Katholieken mocht niet baten; de Schoolwet-Kapjele kwam in het Staatsblad.

En zoo groeide en bloeide de neutrale school. Zoo werd ons land overdekt met prachtige, ruime scholen, waarin bekwaame onderwijzers neutraal onderwijs gaven.

En thans wordt in ons gansche vaderland volgend openbaar onderwijs gegeven.

Zelfs waar men er niet van goddiens was, is het met kunst- en vliegwerk in stand gehouden.

In die scholen wordt de jeugd onderwezen in alle nuttige kundigheden en in alle maatschappelijke en christelijke deugden; maar de Godsdienst, maar het ware Christendom blijft er buiten.

Daar wordt onderwijs gegeven in het lezen. En de boeken, er gebruikt, munten uit door vorm en inhoud. 't Is een lust er een blik in te slaan; de bekwaamste paedagogen hebben ze geschreven in den justen kindertoon en de talrijke, schoone illustraties maken ze nog aantrekkelijker.

Maar, wat er in gemist wordt, is de geest van het Christendom.

Geen gebed vóór den maaltijd; geen neerknielen aan ouders schoot vóór men zich ter ruste begeeft, om op kinderlijke wijze 's Heeren bewaring voor den nacht in te roepen; geen heiliging van den rustdag; die gewoonlijk nog slechts als een dag van uitspanning vermeld wordt.

De kinderen, waarvan men in die boekjes leest, gaan op Zondag naar het bosch of naar den theetuin en ontmoeten dan soms nog wel menschen in hun Zondagpak, die naar de kerk gaan.

Daar wordt onderwezen geschiedenis des vaderlands; maar van Gods vinger in de historie moet gewogen.

De tijd is zelfs niet verre meer, dat over Nederlands geschied verleden niet meer gesproken mag worden; want... de tijden gaan vooruit! het begrip vaderlandsliefde begint verouderd te heeten.

Straks zal het spreken over de heldendaden van het voorgelicht als gevaarlijk voor den gang der beschaving moeten geweerd worden.

Leger en vloot worden dan als overblijfselen uit barbaarsche ouderheid beschouwd.

Daar wordt onderwezen kennis der natuur. Men leert er het kind het schoone en heilige en grootheid in de natuur bewonderen. Maar men spreekt er niet van den Schepper, wiens almacht en wijsheid in de natuur zou uitbinken. Men brengt het kind tot bewondering van de natuur, maar niet tot aanbidding van den Schepper.

Daarover moet in de openbare school gewogen worden om het gevaar van andersdenkenden niet te kweten.

Zoo heeft men daar gewerkt in de laatste veertig jaren.

En welke vruchten heeft dat opgeleverd? Dat er in Nederland een geslacht is opgestaan, dat vervreemd is van God en zijn Woord; een geslacht, dat slechts oog heeft voor het stofelijke.

Eene vrucht der openbare school is, dat er in Nederland honderdduizenden zijn, die met allen Godsdienst gebroken hebben en die er openlijk voor uitkomen: „Wij gelooven niets meer“.

Eene vrucht der openbare school is, dat een groot deel van ons volk zijn geluk zoekt uitsluitend in de dingen dezer wereld, en daarom worstelt met alle macht, ten einde daar zooveel mogelijk van te verkrijgen; duizenden, die geheel opgaan in den klasserij, waardoor zij er ook eens boven op hopen te komen om dan te kunnen plukken met beide handen van de schatten, die de wereld biedt en die thans in 't bezit van slechts enkelen zijn.

Eene vrucht der openbare school is, dat de eerbied voor de ouders in 't gerin, voor de overheid in den Staat verdwijnt; want waar God, de oorsprong van het gezag, vergeten wordt, moet alle gezag wankelen.

Van dat alles draagt het neutraal onderwijs voor een groot deel de schuld.

En dat zijn de vruchten — niet van opzettelijk materialistisch onderwijs, maar van het steeds en immer zwijgen over de hooge belangen en de hoogste bestemming van den mensch.

De schikbare, stofelijke wereld, die het kind zoo nabij is, ja van alle zijden omringt, wordt eenzijdig en los van alle hogere levensbeschouwing op de aanlokkelijkste wijze aan de jeugd voorgehouden en tentoongesteld; en van die andere wereld, die onzichtbaar is, maar niet minder werkelijk bestaat, wordt zorgvuldig gewezen.

Zoo wordt de geest van het kind misvormd. Het stofelijke krijgt de eenige plaats in zijn

gedachtenwereld; de zin voor het geestelijke kwijnt, en komt in gevaar geheel te versterven.

Dat is het gevaar van de neutrale school.

Aan dat gevaar stellen kinderen bloot allen, die in naar die school zenden.

Dat gevaar werken in de hand allen, die partij kiezen voor de neutrale school of zich onzijdig houden in den grooten strijd die reeds eene halve eeuw geduurd heeft.

Officiële Berichten.

Classis Dordrecht.

Niet 4, maar 11 September a.s. zal D.V. deze classis vergaderen op gewonen tijd en plaats. Sinking voor het agendum worden voor 28 Augustus ingewacht door de roepende kerk van Pottershoek.

Namens haar,

A. VOOGEL, voorz.
A. WILDEMAN, scriba.

Kort verslag der classische vergadering, gehouden te Zwolle, op 7 Aug. 1913.

1. De vergadering wordt geopend door Ds. W. H. Gispem met gebed, na het zingen van Ps. 103: 2 en het lezen van Hosea 14.

2. In het moderamen nemen zitting Ds. W. H. Gispem als praeses, Ds. F. Bruinsma als scriba en Ds. J. Tolten als assessor.

3. DD. Westerbeek van Eerten en van Diemen zien de credentiebrieven za. Al de kerken zijn vertegenwoordigd. Van eene vacante kerk is echter één onderling afgevaardigde afwezig, zonder opgaf van redenen. Er is één instructie.

4. De notulen worden voorgelezen en goedgekeurd.

5. Dr. J. Hanis brengt rapport uit van de 11. gehouden particuliere synode van Overijssel. Er blijkt uit, dat enkele kerken in gebreke bleven, te collecteren voor hulpbehoevende kerken. Naar aanleiding daarvan wordt meegedeeld, dat de kerk van Steenwijk A thans in dit opzicht hare verplichtingen heeft vervuld.

6. Er wordt ook naar aanleiding van genoemd rapport de aandacht op gevestigd, dat versterking van den financieelen steun voor „Rheine“ dringend noodzakelijk is. De classische correspondent voor „Rheine“ zal aan de kerken schriftelijk mededeelen, dat door de classis minstens f 150 jaarlijks moet worden bijgedragen, sal de arbeid aldaar kunnen voortgeret. Tevens zal hij D.V. op de a.s. classische vergadering verslag uitbrengen van wat dusver per jaar door de classis werd samgebracht voor deze zaak.

7. Onder de ingekomen stukken komt een dreeve kennisgeving voor van de classis Apeldoorn aangaande een dienaar des Woords in die classis. Besloten wordt, dienaangaande die classis omtrent een enkel punt nadere inlichting te vragen.

8. Aan de kerk van Oldemarkt wordt toegeestaan, om met aanbeveling van de classis, gelijk ook de particuliere synode het heeft aanbevolen, te collecteren in de Gereformeerde Kerken in Nederland voor een nieuwe pastorie.

9. De vacaturebeuren worden aldus geregeld: 31 Augustus, Dr. Eldinga, Kamperven, Ds. Gispem, Langeslag, Ds. Bosch, Oldemarkt, Ds. Westerbeek van Eerten, Ambt-Vollenhove A, Ds. Bruinsma, Wilsom; 21 September, Ds. Wielenga, Kamperven, Ds. van Mechelen, Langeslag, Ds. Eskes, Oldemarkt, Ds. Brouwer, Ambt-Vollenhove A, Ds. Tolten, Wilsom. Dr. Hanis, Stad-Vollenhove; 19 October, Ds. Veder, Kamperven, Ds. Sluis, Wilsom.

10. Bij de rondvraag wordt aan de kerk van Zwartsluis hartelijke deelneming betuigd inzake de krankheid van een harer dienaar, Ds. de Valde, en aan Ds. Brouwer wordt opgedragen, die deelneming ook te doen toekomen namens de classis aan Mevr. te Velde. O.k. wordt aan de kerken aanbevolen, ieder in eigen kring een aanvang te maken met een pensioenfonds voor emeritus-predikanten, predikantsweduwen en wezen.

11. De korte notulen worden vastgesteld.

12. Roepende kerk is Kampen. Praeses der volgende vergadering Ds. Wielenga, assessor Ds. Gispem en scriba Ds. Sluis.

13. De vergadering wordt door den assessor met dankzegging gesloten.

Namens de classis,

Ds. J. TOLTEN.

Buitenland.

Duitschland. Kerkgeld voor de landsverdediging?

Men heeft den voorslag gedaan om uit kerkelijke fondsen geld te geven, ten einde de verdediging van het land te behartigen. In de Christlichen Welt laat zich Erich Förster scherp tegen deze gedachte uit. Hij schreef: „Wanneer het voorstel in keizerlijke kringen afgewikkeld wordt, mag men daaruit niet afleiden dat er gerins aan vaderlandsliefde in het spel is enz., maar moet men aannemen, dat wij de reeds zwaar genoeg belaste belastingbetalers behooren te ontzien. (In Duitschland betaalt men kerkelijke belasting die door de overheidsambtenaren worden ingevorderd). Kennelijk heeft de gedachte, dat men het keizerlijk kapitaal moest aanspreken om de weerkracht van het Duitse volk te verhoogen, haar oorsprong niet zozeer omdat men in vele liberale kringen steeds de kerk vijandig gezind is, zoodat hetgeen de kerk in verlegenheid brengt en

slecht uitgelegd worden kan, gaarne wordt voorgelaten, maar wij men in den waan verkeert, dat de kerk verbaard veel kapitaal bezit, dat doelloos steeds opgehoopt wordt. Deze voorstelling is valsch. De Evangelische kerk is in Duitschland bijna overal arm, hetgeen het best bewezen wordt door de omstandigheid, dat zij zonder kerkelijke belasting en voortdurend verzamelen en collecteren niet bestaan kan, en ten deele zelfs tot het scheppen van onwaardige bronnen van inkomst, verhuuring van kerkstoelen bijv., hare toevlucht nemen moet. Zonder kapitaal, dat doordien het vastgelegd is, aan verhandelbaar onttrokken is, kan geen gemeenschap, staat, stad, of vereniging bestaan. Wanneer zulke kapitalen vloetend gemaakt en z.g. tot welzijn van het algemeen aangewend werden — alsof zij tegenwoordig voor iets anders werden gebruikt! — zou men onvermijdelijk de belastingbetalers weer moeten aanspreken.“

Het is opmerkelijk, dat de heer Förster het verhooren van plaatsen rekent onder de „onwaardige middelen“ waarvan de kerk zich wel bedient om in haar onderhoud te voorzien. Laat menige kerk in ons vaderland zich dit voor gezegd houden.

N.-Amerik. Uit de jongste synode der Reformed Dutch Church.

De synode der Gereformeerde kerk van N.-Amerika vergaderde in juni te Asbury Park. Twee besluiten werden daar genomen, waarop wij de aandacht willen vestigen. Tot hertoe was ieder predikant lid van de classis, waartoe de kerk die hij diende, behoorde. De synode bepaalde, dat een dienaar altijd lid moet zijn van de kerk die hij dient, of wanneer hij staat buiten de ambtelijke bediening, moet hij lid zijn van de kerk zijner keuze. Als dienaar van de kerk moet hij lid zijn van de kerk zijner keuze. Als dienaar van de kerk moet hij lid zijn van zijn classis en staat hij alleen onder haar toezicht“.

Dat is een stap vooruit in Gereformeerde richting. Nog meer zou men voortgeschreden zijn indien verklaard ware geworden, dat de predikanten staan onder toezicht van den raad der kerk welke zij dienen. Volgens Geref. kerkrecht is een predikant alleen lid der classis doordien hij door de kerk welke hij dient, daartoe wordt afgevaardigd. De classische vergaderingen kunnen geen toezicht uitoefenen op de dienaren des Woords, wij deze vergaderingen, als zij gesloten zijn door den voorzitter, niet meer bestaan. Zij vormen toch geen permanent bestuurscollege.

Een ander besluit der synode gelidte de prediking van den Catechismus. Over die prediking is al lang in de Reformed Church gestreden. Eerst volgde die kerk den ouden Gereformeerden regel in de kerkenordening vastgelegd, dat de Heidelbergse in 31 Zondagen voor de gemeente zal behandeld worden. In 1873 werd bepaald, dat het voldoende zou zijn wanneer de Catechismus eenmaal in de vier jaren werd rondgeprekt. En in 1891 werd besloten, dat de predikanten vrij zouden zijn al of niet den Catechismus te prediken wanneer daarvoor voldoende reden was. Die zaak moest overgelaten worden aan de conscientie van den dienaar, aan het oordeel van de kerk die hij dient, en van de classis waartoe hij behoort.

De thans nog geldende lezing luidt: „Dewijl het van 't hoogste belang geacht wordt, dat geregeld onderwijs gegeven wordt in de voorname artikelen des Christelijken geloofs, ten einde de waarheid te behouden en den voorop de kerken te bevorderen, zal ieder leeraar in den gewonen voor- of namiddagsdienst op des Heeren dag het atel der Christelijke leer verklaren, begrepen in den Heidelbergse Catechismus, aangenomen door de Geref. kerken, zoodat, indien het doenlijk is, de verklaring jaarlijks voltooid worde, doch sal nooit over den termijn van vier jaren worden uitgetrekt.“

De voorgestelde en door de synode aangenomen verandering luidt aldus: „Elk leeraar moet voor zijn gemeente, in eens van de gewone diensten op den dag des Heeren, het atel (systeem) der Christelijke leer verlaten in den Heidelbergse Catechismus, verklaren, zoodat deze verklaring voltooid worde binnen den tijd van vier jaren.“

Men zou zoo zeggen: het verschil tusschen de vorige en de aangenomen redactie is niet groot. Dit is echter juist het punt dat wij betreuen. Wanneer de synode met roode woorden verklaard had, dat zij verlangde dat alle leeraars den Catechismus zouden verklaren gelijk dit in de Dordtsche kerkenordening wordt bepaald, dan zouden wij ons hartelijk daarvoor hebben verheugd. Nu doen de predikanten volgens het besluit der synode hun plicht, wanneer zij het leerstel dat neergelegd is in den Heid. Catechismus, prediken. In verband hiermede is ook vr. 78 met betrekking tot de visitatie veranderd. Voeger werd gevraagd: „Wordt de Heid. Catechismus gepredikt overeenkomstig de regels van de kerk?“ Thans wij men lezen: Wordt het systeem van de leer van den Heid. Catechismus gepredikt naar de orde van de kerk?“

In De Hope, orgaan der Reformed Church, wordt geweten op het feit, dat in den beroepsbrief de verplichting tot de verklaring van den Heidelbergse uitdrukkelijk wordt vermeld en daar geldt als een uitgedrukte conditie. Daarboven worden in de constitutionele vragen jaarlijks de leeraars en de onderlingen respectievelijk ondervraagd, of de Catechismus geregeld verklaard wordt, volgens de Constitutie der Geref. kerk. Ook wordt in hetzelfde orgaan geschreven: „Onze leeraars worden verplicht de leerstukken des Evangelies in hunne zuiverheid